

Postverksamhet

1999

TK0701

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Transporter och kommunikation

A.2 Statistikområde

Postverksamhet

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Statens Institut för Kommunikationsanalys, SIKA

Kontaktperson: Mats Sonefors, SIKA

Telefon: 08-506 206 72

Telefax: 08-506 206 10

e-post:mats.sonefors@sika-insitute.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB

Kontaktperson: Anna Björk

Telefon: 019-17 63 06

Telefax: 019-17 69 24

e-post: anna.bjork@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till undersökningen föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 1992:889), förordningen om den officiella statistiken (SFS 1994:1108), SCB:s föreskrifter (SCB-FS 1998:24) samt SIKA:s föreskrifter (KAM-FS 1998:2).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (1995:606) och förordningen (1995:1060) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Primärmaterial i form av observationsregister långtidsarkiveras.

A.9 EU-reglering

Finns ingen i dagsläget.

A.10 Syfte och historik

Statistiken avseende postverksamhet skall kunna användas för att beskriva tjänsteutbud, volymuppgifter, intäkter och kostnader i rörelsens olika delar, sysselsättning, investeringar samt import och export för att ge möjlighet att uppmärksamma, analysera, åtgärda och följa upp olika förhållanden inom sektorn. Officiell statistik producerades fram t.o.m 1988 av Postverket.

SIKA är sedan 1995-07-01 statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken om postverksamhet. I samråd med Post- & Telestyrelsen (PTS) och SCB:s avdelning för ekonomisk statistik pågår ett arbete med att ta fram en ny reguljär poststatistik. Diskussioner förs med olika intressenter rörande innehåll, utformning, publicering m.m.

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är SCB, SIKA, Post- och telestyrelsen (PTS), departement och myndigheter, operatörer, branschorganisationer, media och olika organ inom IT-sektorn. Statistiken används för beskrivningar av sektorn och som underlag vid beslut i bl.a. kommunikationspolitiska frågor.

De ekonomiska uppgifterna utgör ett viktigt underlag för SCB:s nationalräkenskaper vid beräkning av postverksamhetens produktion och bidrag till bruttonationalprodukten (BNP).

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen om ”Postverksamheten 1999” genomfördes under sommaren-hösten 2000.

Undersökningen är en totalundersökning av företag som bedrev postverksamhet under 1999. Undersökningspopulationen (rampopulationen) består av dels samtliga verksamma företag som i november 1999 enligt SCB:s företagsregister bedrev verksamhet inom näringsgrenarna SNI 64110 ”Postbefordran via postverket”, SNI 64120 ”Annan postbefordran” dels samtliga företag, oavsett SNI- bransch, som av PTS har fått tillstånd att bedriva postverksamhet. Undersökningspopulationen utgjordes av 331 företag undersökningsåret 1999.

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes till företag med 10 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64110). Företag under 10 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud-/kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 6412). Datainsamlingen pågick under tiden maj – november 1999.

Enkäten sändes ut till samtliga företag i rampopulationen. Detta följdes sedan upp med ett påminnelsekort. Efter ytterligare en tid skickades en ny påminnelse ut tillsammans med ett nytt frågeformulär. Då svarsfrekvensen fortfarande var låg skickades det ut ytterligare en påminnelse vilken följdes upp med en telefonkontakt.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken skall mäta antalet sysselsatta, antal kontor, filialer, brevlådor, trafikvolym efter typ av försändelse, export och import inom och utanför EU för företag med postverksamhet. För företag med bud- och kurirverksamhet samt företag som distribuerar dagstidningar mäts antal sysselsatta, antal fordon som används i verksamheten samt trafikvolym efter typ av försändelse. Vissa tjänster skall redovisas med geografisk spridning.

De ekonomiska uppgifterna, som redovisas för motsvarande branscher och storleksgrupper, utgörs av summa rörelseintäkter totalt och fördelat på kundkategori, summa rörelsekostnader samt summa investeringar.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är företag. Målpopulationen utgörs av samtliga företag oavsett juridisk form och storlek som bedrev postverksamhet, bud- och kurirverksamhet eller distribuerade dagstidningar under 1999.

1.1.2 Variabler

De variabler som ingår i enkäten riktad till företag inom SNI 64110 med 10 och fler anställda är:

medelantal sysselsatta under året,
antal sysselsatta den 31 december,
antal kontor, filialer, brevlådor etc.,
geografisk spridning av tjänster,
trafikvolym totalt,
fördelning av trafikvolym avseende brev- och paketförsändelser på kundkategori,
export av trafikvolym till EU-länder,
export av trafikvolym till icke EU-länder,
import av trafikvolym från EU-länder,
import av trafikvolym till icke EU-länder,
elektroniskt relaterad trafikvolym,
rörelsens intäkter totalt,
fördelning av rörelsens intäkter på olika produkt- och tjänsteslag,
fördelning av rörelsens intäkter av brev- och paketförsändelser på kundkategori,
fördelning av rörelsens intäkter på kundkategori,
fördelning av rörelsens kostnader,
elektroniskt relaterad postverksamhet (1000-tal kr),
investeringar.

Den enkät som är riktad till företag inom SNI 64120 har något färre variabler, bl a. är alla variabler angående export och import borttagna. Enkäten innehåller dessutom ingen fördelning av rörelseintäkter och rörelsekostnader samt saknar

investeringsvariabler.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är summan av variabelvärden för olika redovisningsgrupper.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten presenteras uppdelade på företag som bedriver 1) postverksamhet, 2) bud och kurirverksamhet och 3) tidningsdistribution. Uppdelningen baseras på uppgifter som företagen själva angivit i enkäten. Inom respektive verksamhet redovisas företagen fördelade i storleksgrupper efter antalet anställda enligt SCB:s företagsregister.

1.1.5 Referenstider

Referensperioden är kalenderåret 1999.

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Flera osäkerhetskomponenter förekommer i denna undersökning trots att det är en totalundersökning. Undersökningens resultat påverkas av ett relativt stort bortfall vad gäller uppgifter som inte finns tillgängliga i företagens årsredovisningar. Nystartade företag och företag i andra branscher än de undersökta som bedriver postverksamhet är ofullständigt täckta.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning. Undersökningspopulationen (rampopulationen) utgörs av dels företag som i november 1999 enligt SCB:s företagsregister i huvudsakligen var verksamma inom näringsgrenarna SNI 64110 "Postbefordran via postverket" eller SNI 64120 "Annan postbefordran" dels samtliga företag, oavsett SNI- bransch, som av Post- och telestyrelsen (PTS) har fått tillstånd att bedriva postverksamhet. Populationen utgjordes av 331 företag.

Annan postbefordran omfattar: mottagning, transport och utdelning av brev och småpaket, kurirverksamhet, utbärning av dagstidningar.

Med företag registrerade som verksamma i SCB:s företagsregister avses företag som redovisar skatt för anställd personal (arbetsgivaravgift), redovisar moms eller innehar F-skattsedel.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning förekommer dels i form av nya företag som inte var registrerade i SCB:s företagsregister eller hade felaktig SNI-kod då rampopulationen fastställdes. Under- och övertäckning orsakas också av att branschavgränsningen i SCB:s företagsregister har gjorts på företagsnivå. Ett företag med verksamhet inom berörda branscher men med huvudsaklig verksamhet inom andra branscher än SNI 64110 och SNI 64120 t.ex. SNI 60240 Vägtransport av gods och som inte har tillstånd att bedriva postverksamhet enligt PTS ingår inte i rampopulationen.

Övertäckning kan utgöras av det omvända förhållandet d.v.s. företag som ingår i rampopulationen och även bedriver annan verksamhet än postverksamhet, bud- och kurirverksamhet och tidningsdistribution. Övertäckning på grund av fel företagsbransch förekommer också. Inom branschen SNI 64120 fanns förhållandevis många felbranschade företag som hörde hemma främst i åkeribranschen, SNI 60240.

Nedlagda/ej verksamma företag finns ibland också kvar i rampopulationen.

2.2.3 Mätning

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes till företag med 10 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64110). Företag under 10 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud-/kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 6412).

Mätfel uppstår när ett företag svarar på enkäten, men inte redovisar det sanna värdet. Detta kan bero på slarv, bristfälliga, missförstådda instruktioner eller att det exakta värdet inte går att få fram ur företagets redovisning. För företag med brutet räkenskapsår avser exempelvis insamlade uppgifter inte kalenderåret utan det bokslutsår som omfattar merparten av kalenderåret.

2.2.4 Svartsbortfall

Det totala objektsbortfallet begränsades till 15 enskilda näringsidkare med SNI 64120 som bransch. Det s.k. partiella bortfallet blev större. Störst blev det bland små företag med budbilstransporter som huvudverksamhet.

För att minska bortfallet har det inkomna materialet kompletterats med uppgifter om kostnader och intäkter från årsredovisningar från Patent- och Registreringsverket (PRV) samt material från Riksskatteverket (RSV) i form av standardiserade räkenskapsutdrag (SRU).

2.2.5 Bearbetning

Insamlade uppgifter genomgick granskning och vid behov korrigerig. Vid avprickningen av inkomna enkäter gjordes en grov granskning och om uppenbara brister uppdagades kontaktades uppgiftslämnaren för kontroll/komplettering. Granskade enkäter dataregistrerades. I det steget gjordes vissa automatiska validitetskontroller med efterföljande utredningar och eventuella ändringar.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Bortfallsstorleken och fel i ramtäckningen redovisas i publikationen.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersöknings-, uppgifts- och publiceringsfrekvensen är årlig. Den första undersökningen genomfördes 1995.

3.2 Framställningstid

12 månader efter undersökningsårets slut. Produktionstiden är ca 4 månader.

3.3 Punktlighet

Ca en månad efter publiceringplanen p.g.a. svårigheter att få in vissa centrala uppgifter.

4 Jämförbarhet och samnvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har genomförts sedan referensåret 1995. Fr.o.m. referensåret 1996 kan de olika årgångarna betraktas som jämförbara.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Vissa variabler i enkätundersökningen ingår även i annan statistik.

Registerbaserad sysselsättningsstatistik

Den registerbaserade sysselsättningsstatistiken (RAMS) f.d. ÅRSSYS mäter antalet sysselsatta på arbetsställenivå och inte på företagsnivå som i föreliggande enkätundersökning. Detta innebär att i RAMS ingår sysselsatta vid alla arbetsställen som är klassificerade som SNI 64120 "Annan postbefordran", även om företaget som arbetsstället tillhör, hör till en annan bransch. Även sysselsatta hos myndigheter och organisationer ingår under SNI 64120 i RAMS, om arbetsstället är klassificerat som SNI 64120.

Omsättning enligt momsmaterialet

Omsättningsuppgifter för de enkätundersökta branscherna SNI 64110 "Postbefordran via postverket", SNI 64120 "Annan postbefordran" finns i de momspliktiga företagens momsdeklarationer. I momsmaterialet hade dessa branscher tillsammans en total omsättning på 28 211 miljoner kronor 1999. Denna uppgift ska jämföras med undersökningens omsättning på 22 364 miljoner kronor.

Skillnaden förklaras bl.a. av att definitionerna på omsättning inte helt överensstämmer i de två undersökningarna och av att internförsäljning inom koncern inte redovisas på samma sätt. En annan förklaring till differensen är att i föreliggande undersökning ingår inte Postkoncernens finansiella verksamhet medan den ingår i momsmaterialet.

Företagsstatistik

Postverksamheten undersöks även i SCB:s företagsstatistik (tidigare finansstatistik för företag). Erfarenheterna från tidigare undersökningar har visat att skillnader förekommer mellan undersökningarna bl.a. för rörelseintäkter och –kostnader samt antal anställda.

Den viktigaste förklaringen till skillnaderna är att Posten AB inte avgränsas på samma sätt. I föreliggande undersökning ingår hela Postkoncernen med undantag för den finansiella verksamheten (Postgirot, Postens bankverksamhet o.d.) som en undersökningsenhet medan i företagsstatistiken undersöks varje företag i Postkoncernen som en separat enhet.

Strukturförändringar inom Posten bl.a. i form av s.k. outsourcing av verksamheter till dotterbolag som klassificeras till andra branscher än SNI 641 och internförsäljning mellan företag inom koncernen leder till en lägre sysselsättning och samtidigt högre rörelseintäkter och –kostnader i företagsstatistiken.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningens resultat publiceras i "Postverksamhet 1999" som ingår i Sveriges officiella statistik och utges av SIKA. Resultaten från tidigare undersökningar avseende postverksamhet (årgång 1995, 1996, 1997 och 1998) har publicerats i samma serie. De senaste rapporterna finns även tillgängliga på Internet www.sika-institute.se.

5.2 Presentation

Resultatet presenteras med text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Databaserat primärmaterial förvaras som SQL-tabeller hos SCB i form av observationsregister innan de långtidsarkiveras.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar lämnas av

Mats Sonefors

Statens Institut för KommunikationsAnalys (SIKA)

Box 17 213

104 62 Stockholm

Telefon: 08-506 206 72

Fax: 08-506 206 10

E-post: mats.sonefors@sika-institute.se

Anna Björk

Statistiska centralbyrån, tjänstenäringsstatistik (ES/TN-Ö SCB)

701 89 Örebro

Telefon: 019-17 63 06

Fax: 019-17 69 24

E-post: anna.bjork@scb.se